

فصلنامه علمی - تخصصی کامپیوتر / آموزشگاه فنی و حرفه‌ای دختران مراغه فاطمه الزهرا (س)
سال سوم / شماره هفتم / تابستان ۹۹

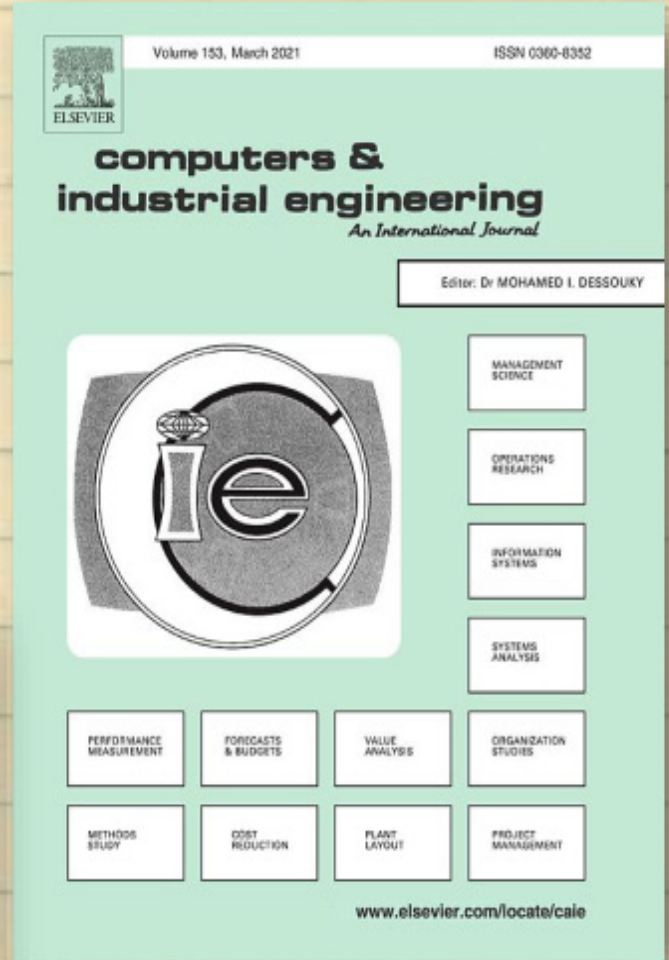
اعتبارسنجی

هوش تجاری

شبکه‌های نرم‌افزار محور

ژورنال بلاک چین: تحقیقات و کاربردها

ژورنال مهندسی کامپیوتر و صنایع

آنکه نهایت تلاش خود را صرف کند
به تمام خواسته هایش می رسد

امام علی (ع)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

مقام معظم رهبری (مدظله العالی)

این آموزشگاه های فنی و حرفه ای باید توسعه یابند. کشور به موازات نیاز به علم، پرورش های

کارآمد هم نیاز دارد.

فهرست مطالب

- ۵ سخن سردبیر
- ۶ اخبار تکنولوژی
- ۸ اعتبارسنجی
- ۱۳ گزارش تصویری
- ۱۴ شبیه سازی حمله dos در شبکه های نرم افزار محور
- ۱۸ هوش تجاری چیست؟
- ۲۰ مصاحبه

صاحب امتیاز:

آموزشگاه فاطمه الزهرا مراغه

مدیر مسئول:

الناز آشنا

سردبیر:

پریسا مردانی

همکاران تحریریه در این شماره:

مسعود صدقی و ش / الناز آشنا /

نرگس فردوسی / ساحل نصر / پریسا رنجبر

فاطمه محمدی / مریم زاهدی /

ویراستار:

ژیلادرخشان فرد

صفحه آرایی:

پریسا مردانی

ارتباط با ما:

پست الکترونیکی: Technoup.maragheh@gmail.com

آدرس: مراغه- شهرک ولیعصر- کوی دانشگاه- آموزشگاه فنی و حرفه ای دختران فاطمه الزهرا(س) مراغه

سخن

سردبیر

با نام و یاد پروردگار متعال و با آرزوی سلامتی برای همه همراهان مفهوم اعتبارسنجی از مفاهیم اصلی در حوزه امنیت در دنیای فناوری اطلاعات است. اعتبارسنجی بیان می‌کند که آیا داده‌های ما درست و معتبر هستند یا خیر. که برای این منظور یک سری قوانین مورد استفاده قرار می‌گیرند تا صحت و بامعنی بودن داده‌ها بررسی شوند. در این شماره از نشریه به مفهوم اعتبارسنجی به طور کامل پرداخته‌ایم. همچنین در این شماره مباحثی در زمینه‌های شبکه‌های نرم‌افزار محور و هوش تجاری مطرح شده‌است. شما همراهان عزیز، می‌توانید از طریق آدرس ایمیل نشریه ما را از نظرات، پیشنهادات و انتقادات خود مطلع سازید.

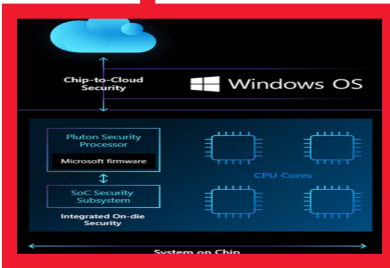
سردبیر
پریسا مردانی

مایکروسافت از چیپ Pluton برای ارتقای امنیت سیستم‌های ویندوزی رونمایی کرد.

مایکروسافت در همکاری با اینتل، AMD و کوالکام از چیپ امنیتی جدیدی به نام Pluton برای ارتقای امنیت کامپیوتری ویندوزی رونمایی کرد. Pluton نسخه تکامل یافته چیپ امنیتی TPM، بهتر، قوی تر و سریع تر از آن می باشد.

همچنین این چیپ جهت جلوگیری از سوء استفاده هکرها و مسدود نفوذ آنان به سخت افزار کامپیوتر، از آسیب پذیری امنیتی پردازنده‌ها مثل Spectre و Meltdown طراحی شده است. در پردازنده‌های آینده، Pluton جایگزین چیپ فعلی به نام Trusted Platform Module شده و به صورت یکپارچه به کار گرفته می شود. برای امنیت سیستم XBOX1 نیز از فناوری مشابه Pluton استفاده شده که هک آن را غیر ممکن کرده است.

مایکروسافت با همکاری اینتل، AMD و کوالکام جهت ساخت این چیپ امنیتی اقدام کرده و نیز از سازگاری این چیپ با لینوکس در آینده خبر داده است.

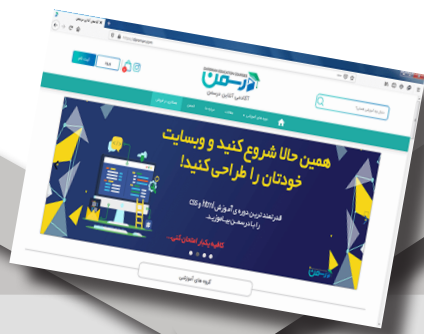
منبع: digiato.com

پریسا رنجبر - دانشجوی کارشناسی

استفاده از هوش مصنوعی استارت‌آپ سوئیدی در نخستین پروژه پاکسازی زباله‌های فضایی

«آژانس فضایی اروپا» و استارت‌آپ سوئیدی (ClearSpace)، در حال توسعه فناوری جمع آوری زباله‌های فضایی به کمک سیستم هوش مصنوعی می باشند. این فناوری با ۳۴۰۰۰ قطعه، قطر بیش از ۱۰ سانتی متر و سرعت ۱۰ برابر سرعت یک گلوله به دور زمین می چرخد. با افزایش زباله‌های فضایی احتمال برخورد با فضاپیماها افزایش می یابد که این عامل عواقب جبران ناپذیری خواهد داشت. استارت این مأموریت در سال ۲۰۲۵ با نام ClearSpace-1 و مجهز به دوربین هوش مصنوعی جهت رصد زباله‌های فضایی خواهد بود. همچنین در این مأموریت آداپتور محموله موشک «وگا» به نام «وسپا» که در ارتفاع ۶۶۰ کیلومتری زمین در حال گردش است، جمع آوری خواهد شد. این محموله ۱۰۰ کیلوگرم وزن دارد

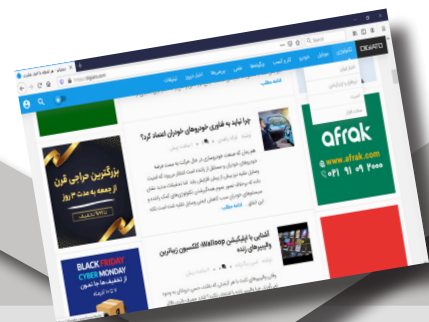
منبع: digito.com

<https://darsman.com>

این سایت با هدف جمع آوری تمام دروس و همچنین برگزاری دوره‌های کاربردی برای ورود به بازار کار شکل گرفت.

دوره‌های آموزشی این سایت تنها مباحثی هستند که از طرف مایکروسافت ارائه می شوند. جهت گیری با این استانداردها باعث می شود که تمامی آموزش‌ها با نگرش مایکروسافت صورت گیرد و در نتیجه، دانشجوی دوره‌های درسمن می‌تواند برای دریافت گواهینامه‌های بین‌المللی مایکروسافت در زمینه‌های مختلف مانند MCS، MCSE و... آمادگی‌های لازم را کسب کند.

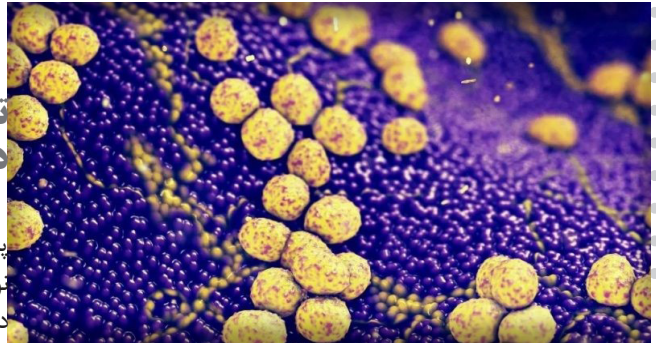

<https://digiato.com>

برای دسترسی سریع و آسان به اخبار روز جهان در حوزه تکنولوژی و فناوری اطلاعات حتما به این سایت سر بنید.

این سایت همچنین حاوی خبرهایی در مورد موبایل، خودرو، کسب و کار، علمی، استارت‌آپ و... می باشد.

تولید کیت جدیدی که هر نوع عامل بیماری زا را در مدت کوتاهی تشخیص می دهد.

پزشکان باید قبل از درمان بیماران، با انجام آزمایش های مختلف نوع بیماری را تشخیص دهند.

در چند مدت اخیر، دانشمندان دانشگاه « کالیفرنیا، سان فرانسیسکو » یک آزمایش پزشکی واحدی را توسعه داده اند که

قادر است هر نمونه را برای شناسایی DNA، پاتوژن های شناخته شده را مورد بررسی قرار دهد.

نتیجه این آزمایش در مدت زمان ۶ ساعت آماده می شود.

با توسعه این تست پزشکی از هزینه های زیاد و اتلاف وقت جلوگیری می شود و بیماران در مدت زمان و هزینه ای اندک نتیجه آزمایش خود را به دست می آورند.

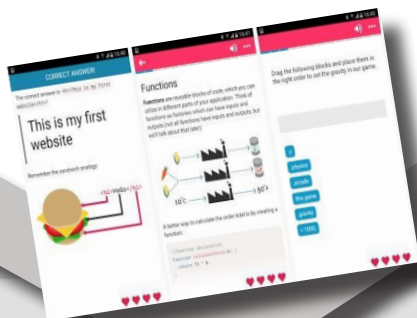
با توسعه یک تست تشخیصی توسط پژوهشگران این تیم، می توان تمام DNA موجود در نمونه که شامل DNA انسان، ویروس، باکتری و قارچ با استفاده از رویکردی به نام « توالی نسل بعدی متاژنومیک » « MNGS » کار خود را شروع کرد. سپس تمام DNA را توسط یک نرم افزار جستجو و دیتابیس و با تمام پاتوژن های شناخته شده مقایسه و تطبیق می دهد. در انتها این پاتوژن که باعث بیماری است شناخته می شود.

در این آزمایش می توان توسط هر گونه مایع بدن بدون روش های خاص دیگر نوع بیماری را تشخیص داد.

برای شروع کار، محققان ۱۸۰ نمونه مایع از ۱۶۰ بیمار را تحلیل کردند. برای مثال بیماری ذات ریه را از طریق مایعات ریه می توان تشخیص داد.

علاوه بر این، این تست جدید توانست در زمینه شناسایی باکتری و قارچ به ترتیب به دقت ۷۵٪ و ۹۱٪ روش های سنتی دست پیدا کند. همچنین نوع عفونت ۱۲ بیماری که با استفاده از تست های عادی مشخص نشده بود، ۷ مورد آن را شناسایی کرده است.

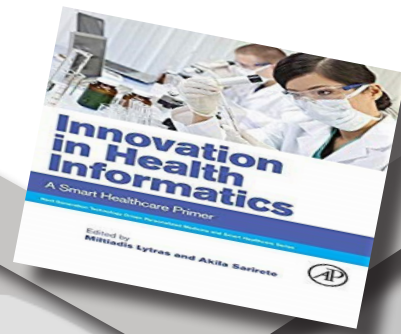
منبع: digiato.com

Codemurai

codemurai یک اپلیکیشن موبایلی است که جهت یاد گیری زبان های برنامه نویسی مختلف استفاده می شود. Codemurai توسط متخصصین طراحی وب ساخته شده است.

می توانید با استفاده از این اپلیکیشن کدنویسی در TypeScript، پایتون، CSS، HTML، JavaScript، Angular، ES6، MongoDB، Node، Android، SDK و ... را یاد بگیرید.

Innovation In Health Informatics

کتاب Innovation in Health Informatics، اپلیکیشن ها و برنامه های کنونی و آینده را در حوزه تکنولوژی و سیستم پزشکی معرفی می کند. از جمله موضوعاتی که در این کتاب بررسی شده: داده های بزرگ، تحلیل داده های پزشکی، هوش مصنوعی، یادگیری ماشینی، تکنولوژی های واقعیت مجازی و واقعیت افزوده، سنسورها، اینترنت اشیا، نانو تکنولوژی، بایو تکنولوژی و 5G است.

اعتبارسنجی validation

مریم زاهدی - دانشجوی کارشناسی کامپیوتر
زیر نظر النا آشنا

امروزه یکی از اساسی‌ترین اقدامات برای امنیت وب‌سایت‌ها، اپلیکیشن‌ها و جلوگیری از خرابکاری، «اعتبارسنجی یا Validation» است. یکی از بخش‌های مهم هر پروژه نرم‌افزاری، اعتبارسنجی اطلاعات است. شما در تمامی فرم‌ها نیاز خواهید داشت که اطلاعات ورودی کاربر را بررسی کنید و از صحت اطلاعات وارد شده اطمینان حاصل کنید. اعتبارسنجی درست اطلاعات وارد شده در فرم‌ها، بسیار مهم بوده و شما را از حمله هکرها و اسپمرها در امان نگه می‌دارد. اعتبارسنجی از چند جنبه می‌تواند بررسی شود. از دیدگاه یک هکر و خرابکار و هر عامل نفوذی، بهتر است بدون مزاحمت در روند نفوذ به عمل خرابکارانه دست زده شود که در این صورت ایشان در مصرف زمان نیز برنده خواهد بود؛ چراکه در کمترین زمان می‌تواند بیشترین فرم ورودی را پر کند. در واقع هدف از اعتبارسنجی قرار دادن یک سری قوانین و شرایط برای به حداقل رساندن آسیب به داده‌های وب‌سایت‌ها، اطلاعات کاربران ذخیره شده در پایگاه داده‌های برنامه‌ها و اپلیکیشن‌ها و نیز جلوگیری از هر نوع خرابکاری توسط هکرها در فرم‌های اطلاعاتی است.

انواع اعتبارسنجی

به صورت کلی دو نوع اعتبارسنجی فرم وجود دارد:
اعتبارسنجی پس از تأیید: در این حالت هنگامی که کاربر تمامی اطلاعات مورد نیاز در فرم را پر می‌کند و دکمه تأیید را می‌زند، اطلاعات به سمت سرور فرستاده شده و اعتبارسنجی می‌شوند و سپس نتیجه اعتبارسنجی مجدداً به سمت کاربر فرستاده می‌شود. این نتیجه می‌تواند

این ایمیل سهواً یا عمداً بدون علامت @ درج شده باشد، این موضوع قبل از ارسال فرم، به اطلاع او برسد. فرم طراحی شده باید توانایی این را داشته باشد، که تشخیص دهد:
آیا فیلدی خالی رها شده است یا نه؟
آیا فیلد با مقدار درستی پر شده است یا نه؟
آیا فیلدهای ضروری پر شده‌اند یا نه؟
و بسیاری مسائل دیگر.

منظور از اعتبارسنجی چیست؟

منظور از اعتبارسنجی در فرم‌های وب، بررسی معتبر بودن اطلاعات با مقادیر مورد انتظار ماست که توسط کاربر وارد شده است، یا به فرض عدم اجازه ارسال فرم‌های خالی؛ به طور مثال هنگامی که کاربر بدون تکمیل فیلدهای مورد نیاز و ضروری، قصد ارسال فرم را دارد، پیام هشدار به او نشان داده شود، یا اگر در فیلدی ایمیل خود را وارد کرده و

صحیح هستند یا دچار خطا شده‌اند؛ به عنوان مثال فرم زیر به زیر به خوبی این مفهوم را برایمان روشن می‌کند:

ایمیل
Maryanzahedi3@gmail.com
لطفاً یک ایمیل معتبر وارد نمایید

تلفن همراه
08569122
شماره تلفن همراه وارد شده صحیح نمی‌باشد

نام کاربری (فقط حروف انگلیسی و اعداد)
میریم78
نام کاربری باید شامل حروف (فقط انگلیسی) و اعداد باشد و از 6 کاراکتر نیز بیشتر باشد

همانطور که در تصویر پیداست بلافاصله بعد از پر کردن فیلد در قالب اشتباه و یا خالی رها کردن آن، پیام خطای مربوطه نمایش داده می‌شود. در روش اعتبارسنجی پس از ارسال، کاربر ابتدا تمامی فیلدها را پر می‌کند، پس از کلیک بر دکمه ارسال، صفحه دوباره لود می‌شود، سپس به کاربر اطلاع داده می‌شود که خطایی در ورود اطلاعات صورت گرفته است. اما در اعتبارسنجی آنلاین، از اتلاف وقت کاربر جلوگیری می‌شود؛ هر چند این اتلاف وقت در حد ۳ دقیقه باشد، اما در نتیجه تأثیر زیادی خواهد داشت.

مکان مناسب

مکان نمایش پیام اعتبارسنجی نیز به اندازه زمان نمایش آن اهمیت دارد. اگر پیام خطا درست کنار فیلد موردنظر قرار نگیرد و در جایی دیگر مثل انتهای فرم قرارگیرد، توجه کاربر را به همان سرعت به خود جلب نمی‌کند و ممکن است برای کاربر سردرگمی ایجاد شود و باعث شود کاربر بدون اتمام فرآیند ارسال اطلاعات، فرم را ترک کند.

همیشه بهترین جا برای قرار دادن پیام اعتبارسنجی، درست در کنار فیلدی است که کاربر قرار است برای اصلاح آن کاری انجام دهد. اگر خطا در پر کردن فیلد باشد، بهتر است درست کنار همان فیلد نمایش داده شود. اگر یک خطای کلی است (برای مثال خطا در ارسال اطلاعات به سرور) و صفحه دوباره لود نشده است، بهتر است در کنار دکمه ارسال قرار گیرد و اگر صفحه دوباره لود شده باشد، بهتر است در بالای صفحه نمایش داده شود. این قضیه به نحوه طراحی فرم‌ها در صفحات وب و اپلیکیشن‌ها برمی‌گردد که مهندس UI با کمک علم UX (تجربه کاربری) بتواند مکان مناسب با ویژگی‌های بصری متناسب با هدف، طراحی را انجام دهد؛ به عنوان مثال به نمونه فرم زیر دقت کنید:

تأیید تمامی اطلاعات باشد و یا خطایی به کاربر گزارش داده شود.

اعتبارسنجی آنلاین: در این حالت پیام‌های اعتبارسنجی بلافاصله پس از تایپ کردن کاربر در کنار هر فیلد نمایش داده می‌شوند. در این روش بهترین حالت این است پیام‌ها درست کنار فیلد مورد نظر نمایش داده شود و کاربر را تشویق کند که اطلاعات صحیح را همان لحظه وارد کند.

مدل‌های اعتبارسنجی

• اعتبارسنجی اطلاعات یا Validating data: داده‌هایی را که در فرم نوشته می‌شوند، بررسی می‌کند تا از درستی اطلاعات وارد شده مطمئن شود.

• اعتبارسنجی فرم یا Form validation: به فرآیند بررسی صحت اطلاعات وارد شده توسط کاربر در فرم گفته می‌شود. در این فرآیند اگر هنگام پر کردن فیلدهای فرم، خطایی صورت گیرد، به کاربر اطلاع داده می‌شود؛ برای مثال اگر فیلد ایمیل در فرم وجود داشته باشد، بررسی می‌شود که ورودی کاربر حتماً در فرمت ایمیل باشد، یا اینکه قبلاً با آن ایمیل ثبت‌نامی صورت نگرفته باشد.

معیارهای اعتبارسنجی مناسب

در اعتبارسنجی فرم‌ها تا جایی که ممکن است باید از ایجاد سردرگمی کاربران اجتناب گردد. به طور کلی برای داشتن اعتبارسنجی مناسب در فرم‌ها، چهار معیار وجود دارد:

۱. زمان مناسب؛
۲. مکان مناسب؛
۳. رنگ مناسب؛
۴. زبان گویا.

حال در این قسمت هریک از این معیارها را با انواع فرم‌های ثبت‌نام بررسی می‌کنیم و به معایب و مزایای آن می‌پردازیم:

زمان مناسب

بهترین زمان برای نمایش پیام موفقیت/خطا به کاربران، درست بعد از وارد کردن اطلاعات است. همان‌طور که قبلاً نیز به آن اشاره کردیم در اعتبارسنجی آنلاین فرم، درست پس از پر کردن فیلدها به کاربران اطلاع داده می‌شود که اطلاعات وارد شده

ایمیل
maryanzahedi3@gmail.com

شماره موبایل
۰۹۲۵۸۷۴
شماره وارد شده معتبر نیست، بطور مثال ۰۹۱۹۹۹۹۹۹۹۹۹ وارد کنید*

رمز عبور
***
• حداقل 6 کاراکتر
• کلمه عبور را حداقل 6 کاراکتر وارد کنید لطفاً تکرار رمز عبور را صحیح وارد کنید.

تکرار رمز عبور
***

جنسیت
مونث

میزان تحصیلات
دیپلم

نحوه آشنایی
جستجو در google

تاریخ تولد
۱۳۱۰ ۵ ۷۸
روز وارد شده معتبر نمی‌باشد

جلب می‌کنند. به نمونه فرم زیر توجه کنید:

STEP 1 OF 3
Create a password to start your membership.
 Just a few more steps and you're done!
 We hate paperwork, too.

Email
 maryamzahedi33@gmail.com

Add a password
 .....

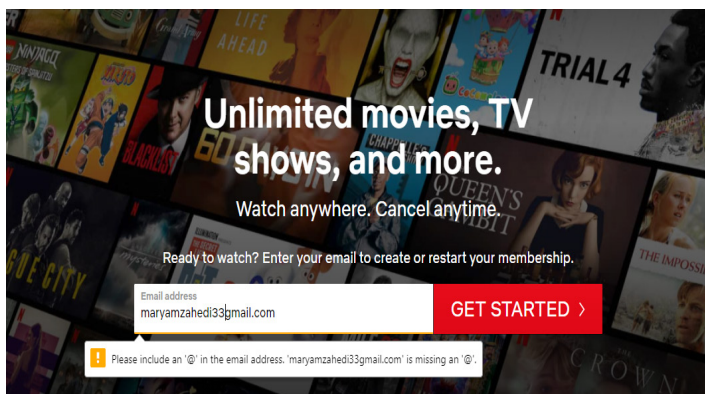
CONTINUE

همان طور که در تصویر پیداست پس از درست وارد نمودن پسوندد، کادر دور آن سبز رنگ می‌شود.

زبان گویا

یک پیام اعتبارسنجی باید به موارد زیر اشاره داشته باشد:

- چیزی که پیش آمده؛
- کاری که کاربر باید برای حل آن انجام دهد؛
- پرهیز از اصطلاحات و گویش‌های خاص در پیام‌های اعتبارسنجی؛
- قوانین استفاده از زبان گویا در این پیام‌ها ساده است، اما گاهی به راحتی فراموش می‌شود؛ برای مثال یک پیام خطای معمولی عبارت "ایمیل وارد شده صحیح نمی‌باشد!" است، بدون اینکه بیان کند چرا صحیح نیست. فرمت آن مشکل دارد؟ یا قبلاً توسط کسی استفاده شده است؟ این مسئله ممکن است کاربر را سردرگم کند.

در سایت فوق به خوبی این مسئله قابل مشاهده است. پس از اشتباه وارد کردن فیلد ایمیل، پیام خطا نمایش داده می‌شود و به خوبی خطای مربوط را به کاربر اطلاع می‌دهد و همین امر باعث اجتناب از سردرگمی و اتلاف وقت کاربر می‌شود.

اعتبارسنجی در فریمورک‌های مختلف

در این مبحث به سه مورد از استفاده‌های اعتبارسنجی اشاره می‌شود و به صورت خلاصه‌وار در مورد کدهای هر یک توضیحاتی ارائه داده می‌شود:

همان‌طور که می‌بینید در فرم بالا، درست پس از هر فیلد اشتباه خطای مربوط به آن نمایش داده می‌شود ولی یکی از اشکالات سایت، عدم توجه به فیلتر درست ایمیل می‌باشد که احتمالاً پس از زدن دکمه ثبت خطای مربوط را نشان دهد که آن هم نمونه‌ای از اعتبارسنجی پس از ارسال می‌باشد. از اشکالات دیگر سایت امکان وارد کردن تاریخ به صورت دستی است که باعث ایجاد خطا می‌شود.

به نظر می‌رسد بهترین روش برای انتخاب تاریخ در فرم‌ها، استفاده از منوی کشویی است. اگر طراحی فرم به شما اجازه نمی‌دهد فضای زیادی را به پیام‌های اعتبارسنجی اختصاص دهید، نمونه فرم ثبت نام زیر را مشاهده کنید:

فرم بالا از Error provider برای نمایش پیام خطای خود استفاده می‌کند. اگر نشانگر ماوس را بر روی علامت تعجب قرمز رنگ (علامت هشدار) موجود در تصویر قرار دهید، پیام خطای مربوط به آن نمایش داده می‌شود. در این مثال نیز استفاده از رنگ‌های مناسب برای نمایش پیام‌ها کمک زیادی به کاربر می‌کند. پیام خطا با رنگ زمینه قرمز و فیلد مربوطه با قاب قرمز نمایش داده شده است. پیام‌های خطا نیز درست همان‌جایی نمایش داده شده‌اند که کاربر باید برای رفع خطا تغییری در اطلاعات بدهد.

رنگ مناسب

همان‌طور که در مثال‌های قبل دیده شد، به طور معمول برای نمایش خطا از رنگ قرمز، برای نمایش اطلاعات از رنگ آبی، برای نمایش هشدار از رنگ زرد و برای نمایش موفقیت از رنگ سبز استفاده می‌شود. دلیل استفاده از این رنگ‌ها این است که رنگ‌های قرمز و زرد، فشارخون را بالا می‌برند و توجه کاربر را بیشتر

۱. استفاده از اعتبارسنجی در وب (validation of form)؛

۲. استفاده از اعتبارسنجی در ویندوز؛
۳. استفاده از اعتبارسنجی در زبان‌های برنامه‌نویسی نظیر پایتون، C# و ...

اعتبارسنجی وب

اعتبارسنجی در وب می‌تواند به طور کلی در دو مرحله صورت گیرد: در سمت کاربر - که در گذشته تنها توسط کدهای جاوا اسکریپت و یا با استفاده از یک Framework (مانند jQuery validation plugin) صورت می‌گرفت، اما با معرفی HTML5 این رویکرد تغییر یافت - و همچنین در سمت سرور (با توجه به تکنولوژی‌های مورد استفاده نظیر PHP, JSP, ASP, NET و...). ترکیبی از این روش‌ها نیز با استفاده از فناوری آژاکس (ajax) امکان‌پذیر است.

اعتبارسنجی سمت کاربر بهتر است یا سمت سرور؟

شاید در ذهن شما این سؤال باشد که کدام شیوه اعتبارسنجی در وب بهتر است، اعتبارسنجی سمت کاربر و در مرورگر یا اعتبارسنجی سمت سرور؟ پاسخ این است که به جهت اطمینان‌بخشی، اعتبارسنجی سمت سرور مطمئن‌تر و بهتر است؛ چرا که اعتبارسنجی سمت کاربر متکی بر امکانات مرورگر است، به فرض اگر به هر دلیل جاوا اسکریپت پشتیبانی نشود یا غیر فعال باشد، این نوع اعتبارسنجی عمل نخواهد کرد، اما اعتبارسنجی سمت سرور در هر شرایطی عمل می‌کند، مگر اینکه خودتان بخواهید آن را تغییر دهید. شاید با این تفسیر این سؤال به ذهن خطور کند که با این شرایط لزوم استفاده از اعتبارسنجی با جاوا اسکریپت چیست؟ اگرچه پیش از این گفتیم که ممکن است تمام مرورگرها از جاوا اسکریپت پشتیبانی نکنند (مثلاً جاوا اسکریپت توسط کاربر غیرفعال شده باشد یا به فرض در مورد ارسال هر برنامه توسط ربات‌های خزنده و...) اما در اکثر موارد این‌طور نیست، لذا برای افزایش قابلیت‌های تعاملی برنامه خود

و راهنمایی کاربران در هنگام پر کردن فرم‌های وب، همچنان می‌توان علاوه بر اعتبارسنجی سمت سرور، از جاوا اسکریپت نیز در کنار آن استفاده کرد، نتیجه اینکه هیچ‌گاه نباید تنها متکی بر جاوا اسکریپت باشیم، بلکه در کنار برنامه‌نویسی امن در سمت سرور، می‌توانیم از امکانات جاوا اسکریپت نیز استفاده کنیم.

اعتبارسنجی فرم PHP

متغیر ["PHP_SELF"] SERVER می‌تواند توسط هرکدام از موارد استفاده قرار گیرد! اگر PHP_SELF در صفحه شما استفاده شود، هرکدام می‌تواند در نوار آدرس مرورگرش بعد از آدرس فایل یک اسلش (/) قرار دهد و سپس از دستورات XSS یا Scripting Cross Site برای تخریب سایت شما استفاده کند.

با استفاده از تابع htmlspecialchars می‌توان از طریق بیشتر انواع نفوذهای مقابله نمود. کد فرم باید مانند نمونه ذیل باشد:

```
<form method="post"
action="<?php echo
htmlspecialchars($_
SERVER["PHP_SELF"]);?>">
```

تابع htmlspecialchars کاراکترهای خاص را به HTML entity تبدیل می‌کند. حالا اگر هرکدام و خرابکار بخواهد از متغیر "PHP_SELF" سوءاستفاده کند، با نتیجه زیر روبرو خواهد شد:

```
<form method="post"
action="test_form.php"&quot;
&gt;&lt;script&gt;alert("hacked")
&lt;/script&gt;">
```

تلاش هرکدام بی‌فایده است و هیچ آسیبی به سایت شما وارد نخواهد شد! می‌توان دو ترفند دیگر نیز انجام داد: ۱. با استفاده از تابع trim() کاراکترهای غیرضروری (مثل: فاصله‌های اضافی، tab و خطوط خالی) را حذف کنیم.

۲. با استفاده از تابع stripslashes()، بک اسلش‌ها (\) را حذف کنیم.

اعتبارسنجی جاوا اسکریپت

این اعتبارسنجی کاملاً قابل سفارشی‌سازی است. اولین موردی که در کار با فرم‌های وب و بررسی اعتبار آنها به ذهن خطور می‌کند، اطمینان از خالی نبودن محتوای ارسالی است. بدین منظور ابتدا لازم است که یک تابع در جاوا اسکریپت داشته باشیم که در هنگام ارسال فرم، خالی نبودن مقادیر value فیلد را بررسی کند.

```
function validateForm(){
```

```
var field = document.
forms["form1"]["name1"].
value;
```

```
if (field == null || field == ""){
```

```
alert("فیلد نام نباید خالی باشد!");
return false;
```

```
}}
```

در این تابع مقادیر فیلد فرضی name1 را از فرمی با نام form1 دریافت می‌کند. با یک دستور شرطی if بررسی می‌کند که فیلد name خالی نباشد. اگر فیلد خالی باشد، پس نتیجه بررسی true می‌باشد و با یک دستور alert پیام موردنظر به کاربر نشان داده می‌شود.

یکی دیگر از موارد پرکاربرد اعتبارسنجی فرم‌ها مربوط به ایمیل است. کد زیر یک تابع است که در صورت اشتباه وارد کردن ایمیل به کاربر یک پیام هشدار می‌دهد.

```
function
emailValidate(formid,email) {
```

```
var reg =
/^[([A-Za-z0-9_-\.\])+ \.]\@
([A-Za-z0-9_-\.\])+ \.([A-Za-z]
{2,4})$/;
```

```
var address = document.
forms[formid].elements[email].
value;
```

```
if(reg.test(address) == false) {
```

alert("آدرس ایمیل وارد شده

نامعتبر است");

return false;

{

این تابع مبتنی بر دو عنصر کلیدی است:

۱- استفاده از عبارات باقاعده (Regular Expressions): با استفاده از عبارت باقاعده، الگوی موردنظرمان را تعریف می‌کنیم. در اینجا الگویی از ایمیل در حالت معمول تعریف شده است.

۲- متد Test: با استفاده از این متد بررسی می‌کنیم که آیا مقادیر فیلد ایمیل ما با الگوی موردنظر تطابق دارد؟ در صورتی که پاسخ منفی باشد، مقدار false برگردانده می‌شود، در نتیجه قسمت داخلی دستور شرطی if اجرا شده و پیغام هشدار نشان داده می‌شود.

اعتبارسنجی در HTML

ساده‌ترین روش برای اعتبارسنجی فرمها در html، استفاده از خاصیت type است.

مثلاً تصور کنیم ما یک فیلد متنی داریم که نیاز هست حتماً پر شود. برای اعمال چنین حالتی به سادگی می‌توان از خاصیت required استفاده کرد. با استفاده از این قابلیت مروگر، در صورتی که کاربر ورودی را پر نکند، به وی هشدار خواهد داد.

<input type="text" required>

در صورتی که نوع ورودی number باشد، تنها اجازه ورود اعداد را به کاربر می‌دهد. مروگر در این حالت یا از دریافت و قبول کردن کاراکترهای دیگر خودداری می‌کند و یا آن‌که یک پیغام مبنی بر وارد کردن درست داده‌ها را به کاربر نشان می‌دهد.

<input type="number" pattern="[0-9]*">

Pattern برای مطمئن شدن از محدود کردن ورودی به اعداد، علاوه بر خاصیت Type استفاده می‌شود. به صورت پیش فرض ورودی number تنها به اعداد

اجازه نوشته شدن می‌دهد. اگر بخواهیم از اعداد اعشار استفاده کنیم، باید از خاصیت Step استفاده کنیم.

اعتبارسنجی ویندوز

فرم اعتبارسنجی یک فرایند فوق‌العاده است، وقتی که شما در حال اجرای فرایند اعتبارسنجی خود هستید، اطلاعات شما به بانک اطلاعاتی ارسال شده و در صورت تأیید، نتیجه را در صفحه رسمی می‌بینید. اما وقتی که یک برنامه کاربردی تحت وب طراحی کرده باشید که توسط تعداد زیادی از افراد قابل استفاده است، برای فرایند اعتبارسنجی استفاده از اعتبارسنجی ویندوز، خیلی مقدم‌تر و سودمندتر است.

اعتبارسنجی مبتنی بر ویندوز، اداره کردن Windows Server و دستگاه سرویس‌گیرنده است.

برنامه کاربردی ASP.NET وابسته به-Internet Information Services (IIS) است. تمام درخواست‌های کاربران وب مستقیماً به IIS می‌رود و این یک فرایند اعتبارسنجی در مدل‌های اعتبارسنجی مبتنی بر ویندوز را فراهم می‌کند. این نوع اعتبارسنجی در محیط اینترنت برای هر کاربری که درخواست Log In شدن به هر شبکه‌ای را می‌دهد، بسیار کاربردی است.

مزایای اعتبارسنجی ویندوز

• اعتبارسنجی ویندوز متکی بر اجازه کاربر به استفاده از حساب کاربری ویندوز است؛

• ایجاد اصولی برای یک مدل احراز هویت یکنواخت برای انواع پیچیده از برنامه کاربردی است؛

• اجرا کردن اعتبارسنجی ویندوز برای توسعه دهندگان بسیار آسان است؛ برای مثال دوستان من در مقطع کاردانی یاد گرفتند که می‌توان با چند دستور ساده در زبان‌هایی مانند سی‌شارپ که برای تولید برنامه‌های تحت ویندوز مناسب است، اعتبارسنجی فرم‌هایشان را انجام دهند.

معایب اعتبارسنجی ویندوز

• تنها با Platform مایکروسافت قابل اجرا است؛

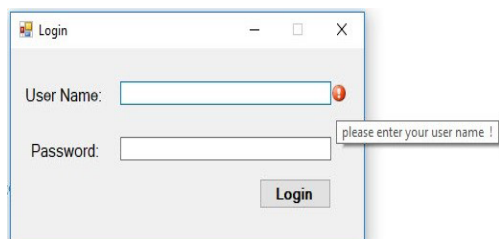
• Platform بدون کنترل سفارشی یک فرایند اعتبارسنجی را ایجاد می‌کند.

اعتبارسنجی با استفاده از زبان‌های برنامه‌نویسی

درباره اعتبارسنجی و یا Validation باید بیشتر در زبان‌های تحت وب مانند ASP.NET شنیده باشید و یا در وب‌سایت‌هایی با آنها مواجه شده باشید. ما باید به عنوان یک برنامه‌نویس برای هر چه بهتر و کاربرپسند شدن پروژه خود از اعتبارسنجی مطالب استفاده کنیم. در زبان تحت ویندوز Validation را با نام Error Provider شناسایی می‌کنند. در زیر ما با استفاده از زبان برنامه‌نویسی #C قطعه کد مربوط به اعتبارسنجی را بررسی می‌کنیم.

```
if (string.IsNullOrEmpty(txtUsername.Text))
{
    e.Cancel = true;
    txtUsername.Focus();
    errorProvider.SetError(txtUsername, "please enter your user name !");
}
```

در این قطعه کد ما مقدار خالی بودن textbox را با استفاده از Error Provider بررسی می‌کنیم. نتیجه نهایی به صورت زیر خواهد بود.

منابع:

<https://www.webhouse.ir>
<https://clicksite.org>
<https://barnamenevisan.org>

انتخاب خانم مهندس مردانی و آقای مهندس ساکت به عنوان سرآمدان آموزش

مجازی دانشگاه فنی و حرفه‌ای استان آذربایجان شرقی

بسمه تعالی

شماره: ۵۰۰۳/۲۰۱/۹۵۰
تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۱۲

لوح تقدیر

استادگرامی، سرکار خانم پریسا مردانی

مایه بسی مباهات و افتخار است که در گردابه سختی چون اپیدمی کرونا، اراده‌هایی راسخ، نستوه و مسلح به افزارهایی نوین و کارآمد اجازه ندادند مشعل آموزش، علم آموزی و تربیت خاموش گردد. بدون تردید عملکرد درخشان استادان توانمند و اثرگذار در اولین تجربه جدی آموزشهای غیر حضوری کشور، سبب سرفرازی و سربلندی دانشگاه و کادر آموزشی گردید که اثرات ثمربخش آن در روزهای آیند یاریگر راهمان خواهد بود. اینک نظربه شایستگی، پویایی و ارائه خدمات ارزنده، سرکارعالی بعنوان یکی از "سرآمدان آموزش مجازی دانشگاه فنی و حرفه‌ای استان آذربایجان شرقی" انتخاب و مورد تقدیر و تجلیل قرار می‌گیرید. امید است با عنایت به توفیقات حضرت حق تعالی و در ظل توجهات حضرت بقیه الله الاعظم (ارواحنا فداه) همواره نقش خود را در ترویج و تولید علم و فناوری ایفا نمائید.

احد بهشتی اصل
رئیس دانشگاه فنی و حرفه‌ای استان آذربایجان شرقی

بسمه تعالی

شماره: ۵۰۰۳/۲۰۱/۹۵۰
تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۱۲

لوح تقدیر

استادگرامی، جناب آقای توحید ساکت

مایه بسی مباهات و افتخار است که در گردابه سختی چون اپیدمی کرونا، اراده‌هایی راسخ، نستوه و مسلح به افزارهایی نوین و کارآمد اجازه ندادند مشعل آموزش، علم آموزی و تربیت خاموش گردد. بدون تردید عملکرد درخشان استادان توانمند و اثرگذار در اولین تجربه جدی آموزشهای غیر حضوری کشور، سبب سرفرازی و سربلندی دانشگاه و کادر آموزشی گردید که اثرات ثمربخش آن در روزهای آیند یاریگر راهمان خواهد بود. اینک نظربه شایستگی، پویایی و ارائه خدمات ارزنده، جنابعالی بعنوان یکی از "سرآمدان آموزش مجازی دانشگاه فنی و حرفه‌ای استان آذربایجان شرقی" انتخاب و مورد تقدیر و تجلیل قرار می‌گیرید. امید است با عنایت به توفیقات حضرت حق تعالی و در ظل توجهات حضرت بقیه الله الاعظم (ارواحنا فداه) همواره نقش خود را در ترویج و تولید علم و فناوری ایفا نمائید.

احد بهشتی اصل
رئیس دانشگاه فنی و حرفه‌ای استان آذربایجان شرقی

شبه سازی حمله dos در شبکه های نرم افزار محور

نرگس فردوسی - دانشجوی کارشناسی کامپیوتر
زیر نظر مسعود صدقی‌وش

مقدمه

امروزه با پیشرفت سریع در زمینه فناوری اطلاعات، اخیراً معماری های شبکه‌های کار آمدی در حال رشد می‌باشد، شبکه های نرم افزار محور SDN یک الگوی جدید از این معماری شبکه می‌باشد که این حوزه را دگرگون ساخته است. با توجه به ظهور شبکه‌های نرم افزار محور و با توجه به گسترش آن در دنیای امروزی همچنین به دلیل پرهزینه بودن و پیچیدگی بالای منابع در شبکه‌های سنتی، شبکه‌های نرم افزار محور جایگزین سریعی برای شبکه‌های سنتی به شمار می‌روند. شبکه نرم افزار محور به مدیریت‌های متوسط و بزرگ به صورت مرکزی و بر اساس نرم افزار گفته می‌شود دقیقاً درجایی که یک کنترلر متمرکز و منطقی تصمیمات را به سوئیچ ها ارسال می‌کند، شبکه نرم افزار محور کنترل و سطوح داده را از یکدیگر تفکیک می‌کند. این تفکیک یک دید وسیع از شبکه را برای کنترلر فراهم می‌کند و آن را قادر می‌سازد تا تصمیماتی آگاهانه و بهتر در

شبکه بگیرد. علاوه بر این، سوئیچ ها را می‌توان سبک‌تر و ارزان‌تر ساخت زیرا آنها دیگر نیاز به هوش محاسباتی برای انجام و پردازش کنترل سطوح نخواهند داشت.

حمله محروم سازی سرویس یک روش برای مسدود کردن خدمات به کاربرانی است که از قبل در نظر گرفته شده اند می‌باشد. شدت این حملات با توجه به میزان ضرر و مدت زمان حمله متفاوت است حملات محروم سازی سرویس را می‌توان به حملات محروم سازی سرویس توزیع شده تعمیم داد که در مقیاس بزرگ بسیار مخرب می‌باشد.

تعریفی از حمله DOS و اهداف آن

اگر مهاجم برای حمله از یک میزبان استفاده کند به این نوع حمله DOS می‌گوئیم. در واقع هر حمله ای علیه دسترس پذیری به عنوان حمله منع سرویس در نظر گرفته می‌شود از سوی

دیگر اگر مهاجم از سیستم های زیادی به طور همزمان برای راه اندازی حملات علیه یک میزبان راه دور استفاده کند به عنوان حمله DDOS یا حملات توزیع شده تلقی می‌گردد. در روش DDOS تمام کامپیوترها همزمان با هم عمل می‌کنند به طوری که ممکن است در برخی موارد خسارات جبران ناپذیری به بار آورند. اهداف حمله DOS معمولاً سایت‌ها یا خدمات میزبانی وب سرور با ویژگی‌های مناسب مانند بانک‌ها، کارت‌های اعتباری می‌باشد سرورهای ریشه را هدف قرار می‌دهند. یکی از روش‌های معمول حمله شامل اشباع ماشین‌های هدف با درخواست های ارتباط خارجی است. به طوری که نمی‌تواند به ترافیک قانونی پاسخ دهد یا پاسخ ها با سرعت کم داده شوند و یا در دسترس نباشند چنین حملاتی منجر به سر بار زیاد سرور می‌شوند. حمله dos کامپیوتر هدف را وادار به ریست شدن یا مصرف منابع اش می‌کند،

بنابراین نمی‌تواند به سرویس‌های موردنظرش سرویس بدهد و همچنین سیاست‌های مورد قبول فراهم‌کنندگان سرویس‌های اینترنتی را نقض می‌کنند.

چگونه می‌توان پهنای باند را هنگام حمله‌های dos کنترل کرد؟

در معماری شبکه‌های نرم افزارمحور یکی از نقاط ضعف امنیتی اصلی در ماهیت خود این معماری نهفته است. ترکیب کنترل‌کننده متمرکز و جداسازی لایه کنترل از لایه داده، خود یک چالش

امنیتی عمده به حساب می‌آید که باید برای آن راه حلی یافت شود. یک مهاجم با ارسال سیلی از بسته‌ها که برای ارسال آنها نیاز به تصمیم‌گیری کنترل‌کننده باشد می‌تواند کنترل‌کننده را برای کاربران عادی از دسترس خارج کند. حمله انکار سرویس مشابهی می‌تواند در لایه داده با پرکردن جدول جریان سوئیچ که حجم حافظه محدودی دارد انجام پذیرد برای مثال وقتی حمله صورت می‌گیرد الگوریتم‌های قبلی اگرچه می‌توانستند به وسیله سیستم‌های تشخیص نفوذ

مانند اسنورت و با تلفیق شبکه‌های نرم افزار محور با حمله مقابله کنند ولی در مقابل به شدت پهنای باند شبکه را پایین می‌آوردند. بنابراین کارایی شبکه را تحت تاثیر قرار می‌دادند بطوریکه کاربران شبکه نمی‌توانستند از پهنای باند شبکه استفاده بهینه کنند. بیشترین پژوهش در این زمینه از سال ۲۰۱۱ به بعد با ایده و روش‌های متفاوتی انجام گرفته است که هر کدام راه حل متفاوتی را ارائه داده و نتایجی نیز به دست آورده‌اند.

پژوهشگر	سال انتشار	ایده پژوهش	نتیجه پژوهش
Jose et al	2011	استفاده مهاجمان از ترافیکهای بزرگ برای حمله	استفاده از سویچ های جریان باز برای کنترل ترافیک
Ferguson et al	2012	مفهوم سلسله مراتبی ایجاد راهکار با استفاده از سیاست های امنیتی	ایجاد یک treepolice بر اساس ارتباط مرتبه ای میان سیاست های مختلف
Jain et al	2013	مسیریابی و بررسی ترافیک در مرکز داده های گوگل b4	Open flow (جریان باز) برای مدیریت سویچ ها و بهینه ساختن کاربرد پهنای باند
Wang et al	2014	متغیر بارگیری ترافیک و چگونگی کاربرد آن در شبکه های باز	استفاده از روشهای دسته بندی یادگیری ماشین برای بررسی پیشبینی اضافه بار احتمالی استفاده از net fuse
Sun et al	2014	رفتار شبکه ها در مدیریت ترافیک	مدیریت ترافیک بر اساس اطلاعات مشترک از شبکه جریان باز و میزبان های نهایی
Choi et al	2014	مدیریت جریان و چالش های کنترل با فرض مرکزیت و مقیاس پذیری آنها	پیشنهاد جبهه میانی برای گرفتن مقدار پردازش روند بازیابی از کنترل کننده
Rasley et al	2014	مدیریت ترافیک	Plank: بسته نرم افزاری مدیریت ترافیک، برای بالا رفتن داده های ترافیک
Wang et al	2014	جلوگیری از حمله های سیل dos	of_guard [۸] رایبه روش
Benjamin et al	2015	جلوگیری از حمله های سیل اسا	Irma [۲] رایبه روش
Wan et al	2015	جلوگیری از حمله های dos	flooguard رایبه روش

چارچوب کلی روش پیشنهادی

در این پژوهش با استفاده از معماری شبکه های پس از انتشار سه لایه با ایجاد یک مدیر کلی فعالیت های شبکه را توانستیم تحت تاثیر قرار دهیم در این طرح پیشنهادی به غیر از سه لایه مطرح شده در شبکه های عصبی، یک بخش مدیریت که در واقع ماشین مجازی اصلی با چندین ماشین مجازی فرعی اضافه گردید بخش مدیریت تمام اطلاعاتی که دیگر بخش ها ردوبدل می کنند تحت نظر دارد و به صورت پویا تصمیمات مهم را اتخاذ می کند این ماشین مجازی مقادیر مشخص از منابع دسترسی پیدا کند که برای انجام کار تشخیص نفوذ انتخاب خواهند شد و دیگر ماشین های مجازی به لایه ورودی، پنهان و خروجی اختصاص داده می شوند بنابراین مجموع این ماشین های مجازی و لایه های یک شبکه عصبی هوشمند (ANN) و سیستم تشخیص نفوذ را تشخیص می دهند که می توانند در هنگام حمله تصمیمات مهم را اتخاذ کنند. در ساختار شبکه عصبی هوشمند پیشنهادی، لایه ورودی مسئول جمع آوری داده ها از شبکه

شامل تمامی درخواست ها یا جریان داده ها برای شناسایی فعالیت مخرب می باشد. لایه ی پنهان، داده های خام گرفته شده را به لایه ورودی انتقال می دهد و لایه خروجی نیز نتایج نهایی را بر اساس آن چه که از لایه پنهان دریافت می کند منتقل می نماید همچنین ارزش های وزن برای لایه مخفی را بروز می دهد و آنها را به لایه پنهان می فرستد تا رفتار کلی شبکه را بهبود بخشد. همچنین در این طرح معماری ارتقای قابلیت اطمینان که یکی از چالش های مهم سیستم تشخیص نفوذ است در نظر گرفته شده است هنگامی که یک گره در سیستم تشخیص نفوذ می پیوندد، یک نخ ایجاد می کند و به شبکه متصل می شود. سپس سرور نخ را جهت ذخیره سازی آدرس و شماره پورت مشتری به صف می برد. وقتی که اولین اتصال برقرار می شود، همه مشتریان اطلاعات استفاده از منابع را، به منظور انتخاب مناسب ترین گره ها برای ساخت سیستم تشخیص نفوذ به طور دوره ای به مدیر می فرستند. پس از ساخت سیستم تشخیص نفوذ تمام گره های سیستم تشخیص نفوذ

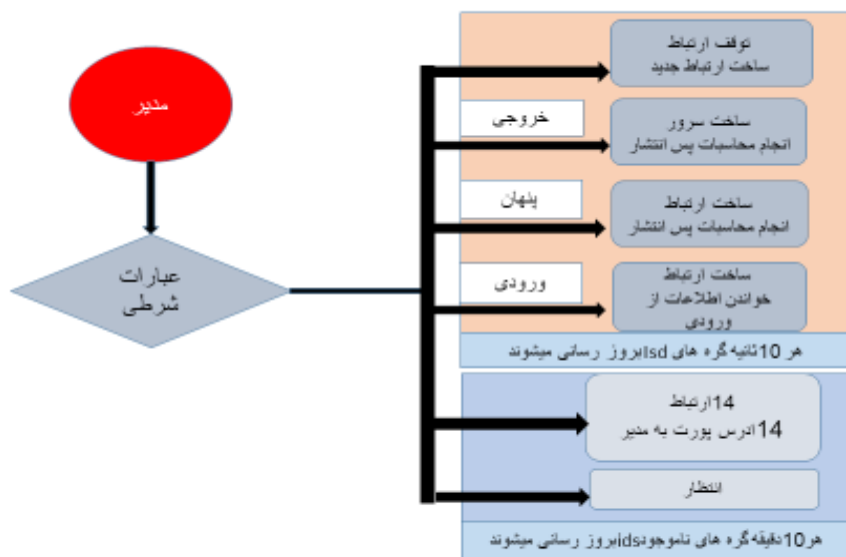
دیگر، پیام را از مدیر دریافت می کنند و تابع مربوطه (ورودی - پنهان - خروجی یا انتظار) را بر اساس زمان ورود، مدت زمان ماندن، مدت زمان غیر فعال بودن، مدت زمان انتظار و زمان خروج اجرا می کند.

علاوه بر این، گره های سیستم های تشخیص نفوذ هر ۱۰ ثانیه اطلاعات مدیریت منابع مورد استفاده به مدیر جهت بروزرسانی ارسال خواهند کرد، و تمام گره های دیگر هر ۱۰ دقیقه این کار را انجام خواهند داد.

هنگامی که برخی از گره ها در سیستم تشخیص نفوذ غیر قابل دسترس می شوند (مشغول یا خاموش شدن)، مدیر براساس این طراحی سیستم پیشنهادی در مدت ۱۰ ثانیه مطلع خواهند شد.

اگر گره نتواند به سیستم تشخیص نفوذ برگردد مدیر براساس آخرین اطلاعات استفاده از منابع، گره های جدید را انتخاب می کند.

سپس این پیام ها را برای متوقف کردن اتصالات قدیمی جهت جلوگیری از حملات DOS ارسال می کند و خواهان ساختن موارد جدید می شود بنابراین کل

شکل (1) روند فرایند چندنحی

حملات مصون داریم.

نتیجه‌گیری

شبکه‌های نرم افزار محور، نسل جدیدی از شبکه هاست که با استفاده از لایه‌های مجازی، سویچ‌های مجازی، کنترلر مرکزی، استانداردهای ارتباطی و رابط‌های برنامه نویسی کاربردی سطح بالا سعی می‌کنند برخی از کارهای کنترلی و مدیریتی سویچ‌ها و روترهای شبکه را در لایه‌های بالاتر به صورت نرم افزاری انجام دهند. به زبانی دیگر شبکه‌های نرم افزار محور وابستگی به سخت افزار را کاهش داده و قابلیت‌های نرم افزاری و هوشمندی شبکه را افزایش می‌دهد. از این رو بررسی راه‌های جلوگیری از حملات DOS دارای اهمیت فراوانی می‌باشد در این مدل پیشنهادی، همانطور که گفته شد در بخش مدیریت می‌توانیم کلیه فعالیت‌های هر سه لایه‌ی ورودی، پنهان و خروجی را تحت کنترل بگیرد. یکی از خصیصه‌های بخش مدیریت این

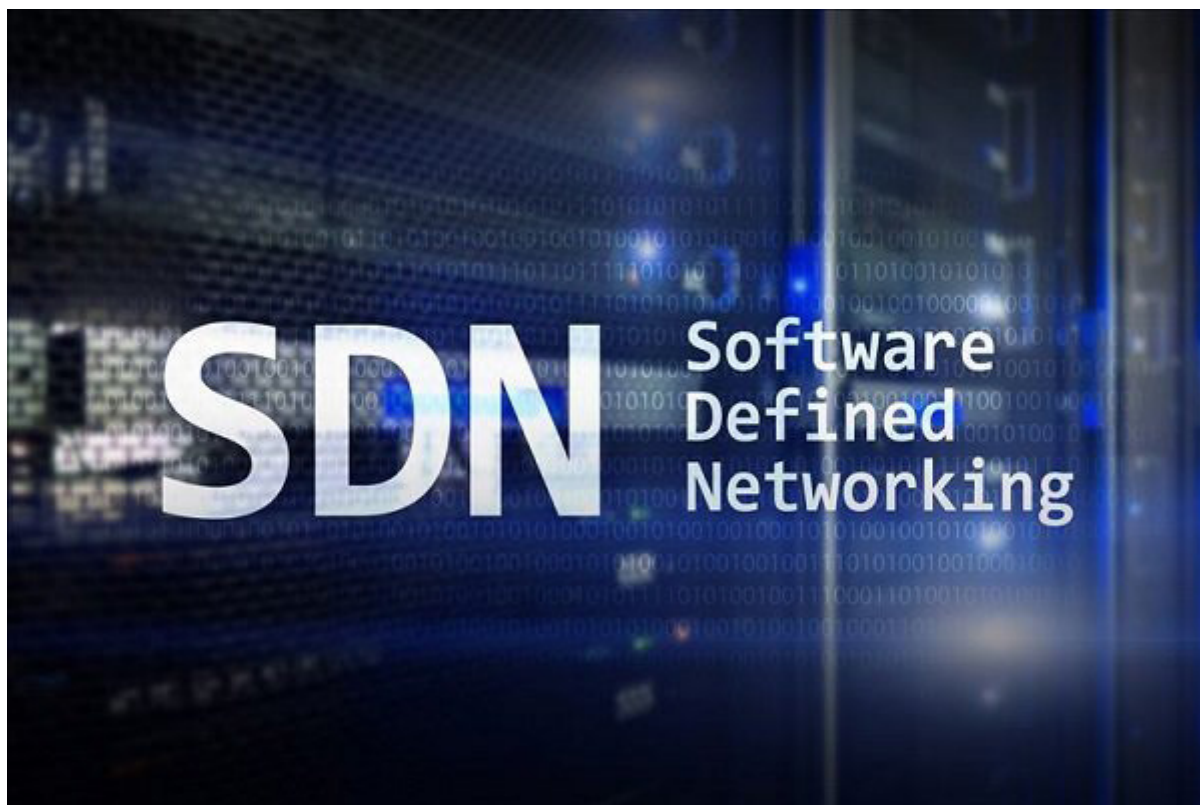
سیستم تشخیص نفوذ می‌تواند به کار ادامه دهد همچنین هنگامی که برخی از گره‌های خارج از سیستم تشخیص نفوذ در دسترس نباشند مدیر در طول ۱۰ دقیقه از این تغییر مطلع خواهند شد. بنابراین مدیر آنها را به عنوان نامزد برای گره‌های سیستم تشخیص نفوذ انتخاب نمی‌کند از آنجایی که در روش پیشنهادی از الگوریتم شبکه‌های عصبی هوشمند استفاده شده است و شبکه با ایجاد ISD های پویا قادر است تا فعالیت‌های مخرب را شناسایی کند لذا هنگام حمله در کمترین زمان ممکن می‌تواند به فعالیت‌های مخرب واکنش نشان دهد.

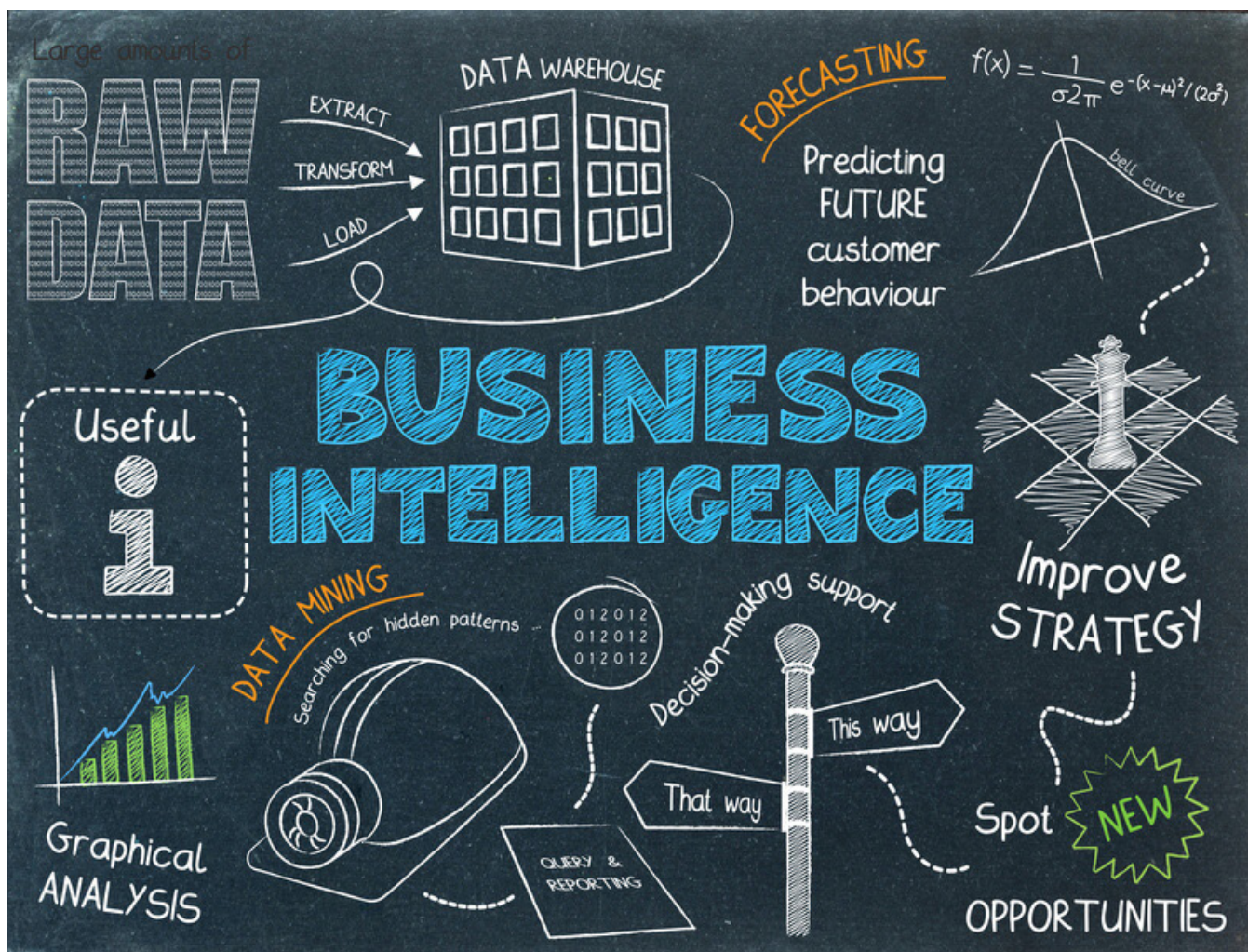
همچنین در این روش چون ارتباطات قطع شده به صورت دوره‌ای به مدیر گزارش می‌شود لذا نفوذکننده نمی‌تواند وارد شبکه شود و پهنای باند شبکه را تحت کنترل خود قرار دهد با اعمال این روش توانستیم پهنای باند شبکه را در اختیار خود قرار دهیم و از دسترسی

است که به صورت پویا، باتوجه به نوع حمله و منابع موجود می‌تواند سیستم تشخیص نفوذ مربوطه را بسازد. همچنین در صورتی که یک گره نتواند به کار خود ادامه دهد از آن مطلع خواهد شد و گره دیگری را برای سیستم تشخیص نفوذ انتخاب می‌کند. مدل پیشنهادی در زمان حمله می‌تواند عکس‌العمل خوبی را نشان داده و از پهنای باند و منابع شبکه محافظت کند.

منابع:

- [1] Alsmadi, I., & Xu, D. (2015). Security of Software Defined Networks: A Survey. Computers & Security, doi: 10.1016/j.cose.
- [2] Wang, H., Xu, L., & Gu, G. (2015). FloodGuard: A DoS Attack Prevention Extension in Software-Defined Network. IEEE Computer Society.

هوش تجاری چیست؟

هوش تجاری مفهوم بسیار وسیع و گسترده‌ایست بطوریکه امروزه اکثر مدیران سازمان‌ها برای گرفتن تصمیمات کاربردی برای بهبود شرایط موجود از آن استفاده می‌کنند. هوش تجاری با جمع‌آوری داده‌های خام و انجام تجزیه و تحلیل بر روی آنها برای اتخاذ تصمیمات نهایی به مدیران سازمان‌ها تحویل داده می‌شود.

ساحل نصر - دانشجوی کارشناسی کامپیوتر

قوت سازمان، عوامل موفقیت یا شکست پروژه‌ها، تأثیر هزینه‌ها در فروش و... باشند که در نهایت می‌تواند استراتژیهای تجاری سازمان را دستخوش تغییر کنند.

روشهای تحلیل داده بر اساس هوش تجاری

هوش تجاری شامل طیف گسترده‌ای از برنامه‌های تجزیه و تحلیل داده است. این ابزارها بر پایه تکنولوژی OLAP. توسعه داده شده‌اند. در این فناوری می‌توان انواع داده‌ها را وارد سیستم کرد و مشخص کرد که داده‌ها بر چه اساسی طبقه‌بندی و چطور نمایش داده شوند.

برای مثال پس از وارد کردن اطلاعات یک فروشگاه زنجیره‌ای می‌شود مشخص کرد، داده‌ها بر اساس زمان، مکان، بیشترین میزان فروش، محصولات پرفروش، محصولات کم سود و .. طبقه‌بندی و آنالیز شوند.

بانک‌های اطلاعاتی به کار رفته در OLAP که Data warehouse یا انبار داده‌ها نامیده می‌شوند متشکل از مکعب‌های اطلاعاتی چند بعدی بوده که امکان آنالیز سریع اطلاعات پایگاه داده‌های مختلف را فراهم می‌آورند. بعنوان مثال یک پایگاه داده چند بعدی می‌تواند فروش کل سالانه را با ماه فروش، تعداد مشتری و قیمت متقاطع سازد. حاصل این تقاطع این است که گزارشات بسیار متنوعی مثل مجموع فروش در ماه خاص یا بهترین قیمت و مشتری سال و ... از سیستم به راحتی قابل استخراج است.

شد استخراج شده، سپس به داده‌های قابل استفاده برای سیستم تبدیل می‌شود، در این مرحله داده‌های نامعتبر از مجموعه حذف خواهد شد و سپس در انبارهای داده گردآوری و بارگذاری می‌شوند.

۳- انبارهای داده

هدف از انجام این مرحله در حقیقت جمع‌آوری داده‌های مورد نیاز و ایجاد مجموعه‌ای یکپارچه از این اطلاعات می‌باشد، طراحی این مجموعه جز یکی از مهمترین مراحل فرایند پیاده‌سازی هوش تجاری است، انبار داده باید به گونه‌ای طراحی شود که انواع مختلف اطلاعات در آن قابل تجمیع باشند.

۴- مدل‌سازی داده‌ها

در این گام، حقایق مربوط به کسب‌وکار شامل فروش، پرداخت، زمان فروش، فروشنده و مشتری مشخص شده و در قالب گزارش‌هایی بررسی و روابط میان آنها مشخص می‌شود، پس از انجام این فرایند به مقادیر و اطلاعات محاسباتی دست می‌یابیم که می‌توان از آنها به عنوان شاخص‌های اندازه‌گیری اطلاعات استفاده کرد.

۵- ارائه‌ی اطلاعات

در آخرین لایه از فرایند هوش تجاری، اطلاعات به دست آمده را در قالب داشبوردهای مدیریتی و به شکل نمودارهای گرافیکی، گزارشات تصویری، متن‌ی و... به کاربر نهایی (معمولا مدیران کسب‌وکار) نمایش داده می‌شود، این گزارش‌ها می‌توانند حاوی اطلاعاتی شامل نقاط ضعف و

هوش تجاری شامل فرایندها، ابزار و فناوری‌های مختلف می‌باشد که برای تبدیل داده خام به اطلاعات و اطلاعات به دانش مورد نیاز هستند، که با استفاده از همین دانش مدیران قادر به تصمیم‌گیری بهتر می‌شوند و در نتیجه عملکرد سازمان خود را بهبود می‌بخشند. مجموعه‌های از نظریات، روشها، فرایندها، معماریها و فناوریهایی است که برای تبدیل داده خام به اطلاعات مفید و معنادار استفاده می‌شود.

تصمیم‌گیری بر اساس هوش تجاری به سه بخش قابل تقسیم‌بندی است:

- جمع‌آوری داده و اطلاعات مورد نیاز
- تجزیه و تحلیل داده‌های جمع‌آوری شده و تصمیم‌گیری بر اساس آنها
- به کارگیری نتایج گرفته شده و نظارت بر آنها

معماری هوش تجاری چگونه است؟

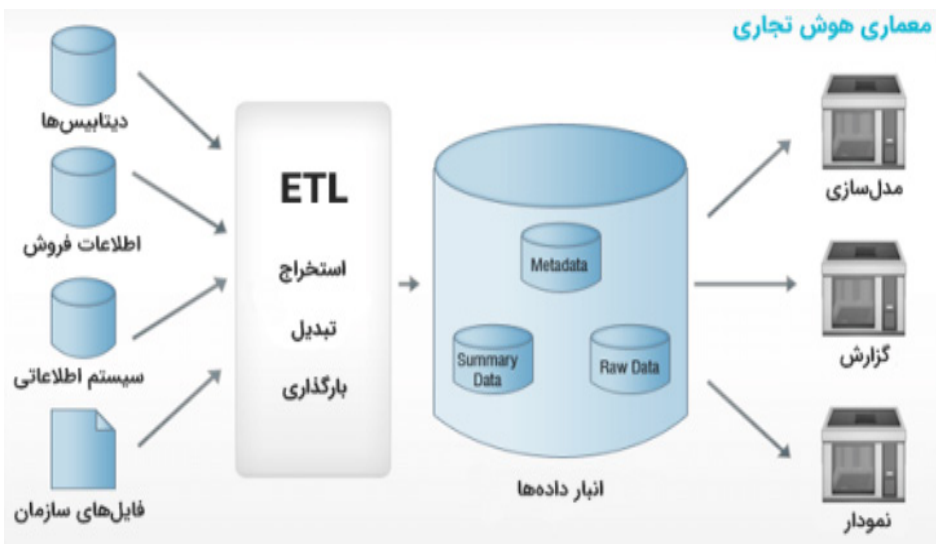
هوش تجاری از نظر ساختار اجرا و معماری فرایند، دارای ۵ لایه اصلی است:

۱- منابع اطلاعاتی

در اولین مرحله برای پیاده‌سازی هوش تجاری در یک سازمان، داده‌های مهم را در قالب فرمت‌های به‌خصوص شناسایی و سازماندهی می‌کنیم، این داده‌ها می‌تواند از انواع منابع اطلاعاتی مانند دیتابیس‌ها و... تجمیع گردند.

۲- استخراج، تبدیل و بارگذاری

در این مرحله، اطلاعات مناسب از منابعی که در مرحله‌ی قبل تشخیص داده

- منابع
- ۱- رحمانی، زین العابدین و فخرآبادی، زهرا، ۱۳۹۵ نقش هوش تجاری (کسب و کار) بر رفتار شهروندی در سازمان‌ها، دومین کنفرانس ملی علوم مدیریت نوین و برنامه ریزی پایدار ایران، تهران
  - ۲- کبیری دهکردی، مهناز و زمانی دهکردی، بهزاد و کیومرثی، فرشاد، ۱۳۹۵ مروری بر هوش تجاری در سازمانها، دومین همایش ملی علوم و فناوری‌های نوین ایران، تهران

این شماره:

محمد پورممی

فاطمه محمدی - دانشجوی کارشناسی کامپیوتر
مینا زاهدی - دانشجوی کارشناسی کامپیوتر

سلام و عرض ادب خدمت تمام خوانندگان عزیز فصلنامه تکنو آپ؛ امیدوارم در این حال و هوای کرونایی حال و احوالتان خوب باشد و زدن ماسک و رعایت پروتکل های بهداشتی را هم فراموش نکرده باشید!!!

با ورود دانشجویان دهه هشتادی به دانشگاه ها شاهد موفقیت ها و فعالیت های این نسل در زمینه های علمی و فرهنگی هستیم، سوژه ما برای مصاحبه این بار از بین همین دهه هشتادی هاست که قبل از ورود به هنرستان با اصول برنامه نویسی آشنا شده و در حال حاضر نیز مشغول آموزش دانسته های خود به افراد علاقه مند حوزه تکنولوژی و کامپیوتر میباشد، همراه ما باشید با آقای محمد پورممی

این میدانم که بتوانم تاثیر مثبتی در زندگی افراد و اطرافیانم بگذارم، امیدوارم توانسته باشم این کار را انجام بدهم.

▲ بزرگترین آرزوی آقای پورممی چه چیزی هست؟

یکی از اهداف همیشگیم این هست که بتوانم افراد زیادی را یکجا جمع بکنم و با همدیگر بتوانیم تغییرات بزرگی را در جامعه در جهت مثبت ایجاد کنیم، و به این موضوع ایمان دارم و آینده خودم را به این صورت تصور می‌کنم.

▲ طی فعالیت هایتان با چه مشکلاتی از اول تا به الان درگیر بودید؟

یکی از اصلی ترین مشکلاتی که متاسفانه اکثر جوان ها درگیر آن هستند، مشکلات مالی هست و من هم از این قضیه مستثنی نبودم، خیلی سخت هست که بخواهی با شرایط بد مالی کاری انجام بدهی، اما باید به خلاقیت هایمان تکیه کنیم، من خیلی چیزها نداشتم و توانایی خریدشان را هم

▲ چه دلیل یا انگیزه ای باعث ورود شما به فنی و حرفه ای و بخصوص دنیای کامپیوتر شد؟

من علاقه ذاتی نسبت به خلق کردن دارم، حالا این خلق کردن می‌تواند توی شعر گفتن باشد یا نقاشی کشیدن یا هر چیز دیگری، وقتی هم برنامه نویسی می‌کنیم، در واقع داریم یه سیستمی رو خلق می‌کنیم، من هم تقریباً یک سال قبل از انتخاب رشته با برنامه نویسی آشنا شدم و در نتیجه پیگیر شدن هنر برنامه نویسی، وارد رشته کامپیوتر شدم.

▲ چه فعالیت ها و موفقیت هایی در این حوزه داشته‌اید؟

به غیر از فعالیت اصلی‌ام که برنامه نویسی وب و اندروید هست، بیش از یک سال است که یک صفحه اینستاگرام راه اندازی کردم و انجا سعی می‌کنم در حد توانم به بقیه دوستانی که دوست دارند وارد این حرفه بشوند کمک کنم و خوشبختانه تا الان نشده که سوالی را بی جواب بگذارم؛ در مورد موفقیت هم، بزرگترین موفقیتیم را

▲ سلام آقای پورممی. از خودتان برایمان بگویید.

با سلام و عرض ادب خدمت شما و تمامی مخاطبین فصلنامه تکنو آپ، من محمد پورممی هستم دانشجوی ترم آخر مقطع کاردانی رشته نرم افزار دانشگاه فنی حرفه ای تبریز، متولد ۳ فروردین سال ۱۳۸۰ و اهل تبریز هستم.

بسیار بسیار علاقمند به تکنولوژی و یادگیری هر چیزی که مربوط به کامپیوتر و موبایل باشد مخصوصاً برنامه نویسی؛ شغل اصلیم هم برنامه نویسی وب و اندروید می‌باشد و تقریباً ۴ سال هست که در این زمینه به صورت حرفه ای فعالیت می‌کنم.

نداشتیم، شاید باورتان نشود ولی خودم می‌ساختم آن لوازم راه، یک مثال ساده هم اینکه سه پایه برای دوربین نمیتوانستم بخرم که بتوانم ویدئوهای آموزشی را ضبط کنم، خودم با چهار پایه و مونوپد و چوب و چسب چیزی سر هم کردم، فقط بخاطر اینکه در حرکت باشم و بخاطر اینکه یک وسیله ای ندارم از مسیرم منصرف نشوم، وقتی هدف و انگیزه داشته باشی، به هر روشی که شده باید کارت را راه بیندازی.

▲ **به نظر خودتان دلیلی که شما را از بقیه دانشجویان متمایز و موفق تر کرد چه چیزی می‌تواند باشد؟**

قطعا دلایل زیادی دخیل هستند اما بنظرم اصلی ترین دلیل، اجتماعی بودنم هست، من با همه سریع رفیق می‌شوم، بدون در نظر گرفتن جنسیت و نژاد و زبان و هر چیزی. سریع گرم می‌گیرم و خوشبختانه به همین دلیل دوستان زیادی دارم، درسته هر از گاهی این رفتار من باعث سوءتفاهم هم میشود. همین ارتباط باعث اتفاق های خیلی خوبه در زندگی من شده است و دومین دلیل هم می‌توانم به داشتن علاقه واقعی به این کار اشاره کنم، چون فقط علاقه و انگیزه می‌تواند باعث شود که شما با وجود تمامی سختی ها و کمبود ها، باز هم از مسیرتان منصرف نشوید، چون شما از خود مسیر لذت می‌برید.

▲ **توصیه شما برای هم نسل ها و هم رشته های شما چیست؟**

نسل من یکی از نسل‌هایست که در بدترین وضعیت اقتصادی کشور بزرگ شدند و از لحاظ مالی بیشترین ضربه را خوردند، اما توصیه من به دوستانم این است که، به جای اینکه اجازه بدهند شرایط بر آنها غلبه کند، آنها بر شرایط غلبه کنند، ببینید زندگی مثل یک قابلمه آب جوش هست، شما اگر یک تخم مرغ و یک سیب‌زمینی را بندازی داخل قابلمه، سیب زمینی در آب جوش نرم می‌شود ولی تخم مرغ سخت، زندگی

و شرایط برای همه یکسان هست، همه ما در یک جامعه زندگی می‌کنیم، پس بهتر هست بجای بهانه کردن شانس و پارتی، یک خورده به خودمان تکان بدهیم و سعی کنیم خودمان را از این شرایط خارج کنیم.

▲ **در مورد کلمات زیر، اولین جمله ای که به ذهنتان می‌رسد را بفرمایید.**

برنامه نویسی: یک شغل آینده دار با درآمد بالا که افراد زیادی دوست دارند به آن برسند اما اکثرا یا نصفه ول می‌کنند یا حوصله ادامه دادن ندارند، چون برخی مواقع ممکن هست بسیار کلافه کننده باشد.

دارک وب: در موردش اطلاعات زیادی ندارم ولی خب می‌دانم که جای خوبی برای فضولی نیست، ممکن هست عواقب روحی بدی داشته باشد.

هک: یک شغل هیجان انگیز ولی متاسفانه در ایران آنقدر که باید بها داده نمی‌شود، هکرها می‌توانند خیلی کارها در جهت مثبت انجام بدهند.

فرانت اند: فرانت اند دوست همیشگی بک اند هست، اگه واقعا باهم دیگر رفیق باشند. یوتیوب: پلتفرم بسیار بسیار ارزشمندی است که متاسفانه داخل ایران به سختی می‌توانیم ازش استفاده کنیم، یوتیوب یک گنجینه واقعی است.

اچ تی ام ال، سی اس اس: زیربنای هر سایت بیل گیتس: صاحب یکی از بزرگترین شرکت های نرم افزاری دنیا، می‌تواند الگوی خیلی ها باشد.

هنرستان: سکوی پرتاب، قطعا هنرستان می‌تواند بهترین سکوی پرتاب و بهترین راه برای ورود به بازار کار باشد.

▲ **هر چیزی که حس می‌کنید باید می‌پرسیدیم و در بین سوالا تمان نبود.**

من می‌خواستم در مورد هنرستان و رشته فنی صحبت کنم، خیلی ها فکر

میکند که هرکسی رشته فنی بخواند چه میدانم درسش

ضعیف هست یا از روی

ناچاری رفته فنی

خوانده‌است، حتی

چندین بار به

خود من با طعنه

گفتند، بخاطر فرار

از سربازی رفتی

دانشگاه فنی؟ در

حالی که اصلا اینطور

نیست، من به جرئت

می‌توانم بگویم هنرچوها و

دانشجویان رشته فنی، در بازار کار بسیار

بسیار مقدم تر از دانشجویان رشته های دیگر

هستند که برنامه نویسی می‌کنند، البته این

قضیه شامل همه نمی‌شود، ولی به صورت

کلی دانشجویان فنی در عمل بهتر عمل

می‌کنند، و حتی چندین بار دانشجویان

از رشته های دیگر آمدند پیش من برای

مشاوره، اعتراف کردند که ای کاش می‌رفتند

رشته فنی و عملی یاد می‌گرفتند، خلاصه که

گوش به حرف‌هایی که مردم عوام می‌زنند

ندهید.

▲ **سخن پایانی ...**

در آخر تشکر ویژه می‌کنم از بخش اجتماعی فصلنامه تکنوآپ که من را دعوت کردند و مطمئنم که هرکسی برای خواسته هایش تلاش کافی بکند قطعا به بهترین ها دست خواهد یافت.

